

**CZĘSTOCHOWSKA
OKRĘGOWA IZBA APTEKARSKA
42-200 CZĘSTOCHOWA, UL. WASZYNGTONA 28 m7**

www.czestochowa.oia.org.pl e-mail: oia.czestochowa@wp.pl
tel./fax 0-34/365-16-78

Konto: PKO BP II O/Cz-wa 70 1020 1664 0000 3002 0139 7645

Częstochowa, 28 października 2021r

Ministerstwo Zdrowia
ul.Miodowa 15
00-952 Warszawa

L.Dz. 681/2021

Szanowni Państwo,

Do Okręgowej Izby Aptekarskiej w Częstochowie napływają uwagi i zapytania dotyczące recept, a konkretnie odnoszące się do podawanych sposobów dawkowania. W zdecydowanej większości dla osób pracujących w aptekach znajdujące się na receptach sposoby dawkowania są zrozumiałe i jednoznaczne. Biorąc pod uwagę jednak literalne i bardzo rygorystyczne podejście kontrolerów Narodowego Funduszu Zdrowia, budzą niekiedy uzasadnione wątpliwości. Prosimy zatem o udzielenie odpowiedzi, czy podane poniżej sposoby dawkowania są zapisane prawidłowo i czy w związku z tym osoba wydająca może wydać ilość leku na 120 lub 180 dni stosowania (zależnie od rodzaju recepty):

1. zapis np. **1x1, 1*1**, w odniesieniu do każdej stałej postaci leku do użytku wewnętrznego (tabletek, kapsułek, itd.); praktycy wykonujący zawód farmaceuty uznają go jako skrót zapisu *1 tabl. 1 raz dziennie*;
2. zapis np. **1x2, 1*2** odnoszący się do czopków, ampułek do inhalacji i do zastrzyków, przezskórnych systemów terapeutycznych, opatrunków hydrożelowych, kropli do oczu i uszu i tym podobnych postaci do użytku zewnętrznego, dla których da się określić jednostkę dawkowania; analogicznie do powyższego jest on rozumiany jako *1 czopek/ ampułka/ system/ opatrunek/ kropla 2 razy dziennie*;
3. zapis np. **1-0-2**, oznaczający w skrócie *1 jednostkę dawkowania (tabletkę, kroplę, czopek) rano i 2 jednostki wieczorem*;
4. zapis np. **1-1-1-1** odnoszący się do testów do badania glukozy we krwi, który jest skrótem zapisu analogicznym do powyższego i oznacza 4 badania na dobę;
5. zapis np. **5x (*) dz.** odnoszący się do testów do badania glukozy we krwi; ten zapis

nie powinien wzbudzać żadnych wątpliwości, zwłaszcza, że realizujący receptę zdaje sobie sprawę z tego, jak zmienne może być stężenie glukozy we krwi pacjentów z niestabilną cukrzycą;

6. zapis np. **12-12-25** w przypadku insulin, co jest oczywiście rozumiane jako *12 j.m. rano, 12 j.m. w południe i 25 j.m. wieczorem*, jak w powyższych przykładach jednostka dawkowania – j.m. - jest oczywista, gdyż odnosi się do leku dawkowanego tylko w jednostkach międzynarodowych;
7. zapis np. **20-20-20** w przypadku kropli doustnych; również dla każdego praktyka oczywiste jest, że jednostką dawkowania jest kropla;
8. zapis np. **2*1 OP** w odniesieniu do kropli ocznych, czyli w pełnym rozwinięciu *2 razy dziennie 1 kropla do prawego oka*;
9. zapis **1x1, od piątku do niedzieli** albo **1x1, 2 razy w tygodniu** jest prawidłowy i upoważnia do wydania większej ilości niż dwa najmniejsze opakowania leku.

Jak należy traktować dawkowanie: **wiadomo** lub **doraźnie** gdy podane zostało na receptie na lek psychotropowy wymagający podania sposobu użycia?

Ponadto prosimy też o udzielenie odpowiedzi na pytanie: czy możliwa jest realizacja częściowa recepty na lek recepturowy przepisany w krotności ilości „ryczałtowej”? Czy apteka może wykonać np. 100 g maści i po jakimś czasie (oczywiście w okresie ważności recepty!) kolejne 100 g, jeśli na receptie przepisano 200 g? Za przyjęciem takiej możliwości przemawia troska o trwałość wykonanego w aptece leku. Pacjent otrzymuje wtedy jednorazowo ilość, którą jest w stanie zużyć w okresie trwałości leku.

I na koniec prosimy o rozwianie jeszcze jednej wątpliwości. Dotyczy ona ordynowania leków przez pielęgniarki i położne. W jaki sposób odróżnić, czy e-recepta jest wystawiana w trybie samodzielnej ordynacji, czy w trybie kontynuacji terapii zalecanej przez lekarza? Czy apteka ma w ogóle obowiązek weryfikować, czy leki przepisane na receptie elektronicznej wystawionej przez pielęgniarkę/położną są kontynuacją zlecenia lekarskiego czy samodzielną ordynacją? Zadaniem apteki jest przecież wydanie leku pacjentowi, a nie kontrolowanie preskrypcji osoby upoważnionej do wystawiania recept.

Z poważaniem,

PREZES
Okręgowej Rady Aptekarskiej
w Częstochowie

mgr farm. Przemysław Orlikowski